

Inhoudsopgave

- Voorwoord 7
- Week 1: Waarom de Dordtse Leerregels geschreven zijn 9
- Week 2: Schuldig! Maar toch genade 17
- Week 3: Geloof en ongelooft 25
- Week 4: Geloof genadegave 33
- Week 5: Verkoren in Christus 41
- Week 6: Gods verkiezende liefde 49
- Week 7: De verzekering van de verkiezing 57
- Week 8: Het leven in de zekerheid 65
- Week 9: Verkiezing gepredikt 73
- Week 10: God gaat in Zijn verkiezende liefde voorbij 81
- Week 11: Herderlijke taal voor kleingelovigen 89
- Week 12: Bestemming jonggestorven kinderen 97
- Week 13: Ingezoomd 105
- Week 14: Ingezoomd 113
- Week 15: Jezus als de schuldovernemende Borg 121
- Week 16: De kracht en de waarde van Christus' offer 129
- Week 17: De bediening van de verzoening 137
- Week 18: Het diepste geheim van de kerk 145
- Week 19: Ingezoomd 153
- Week 20: Ingezoomd 161
- Week 21: Een pijnlijke diagnose met een heilzame uitweg 169
- Week 22: Heilsbediening van God in de verspreiding van het Evangelie 177
- Week 23: De verkondiging van het Evangelie 185
- Week 24: Schuld van het ongelooft 193
- Week 25: Uit de duisternis geroepen 201
- Week 26: De wedergeboorte 209
- Week 27: Het wonder van de wedergeboorte 217
- Week 28: Het ware geloof 225
- Week 29: Het herscheppend werk van Gods genade 233
- Week 30: Het gebruik van de genademiddelen 241
- Week 31: Ingezoomd 249
- Week 32: Ingezoomd 257
- Week 33: Verlangen naar volmaaktheid 265
- Week 34: God is en blijft getrouw 273
- Week 35: Het vallen en opstaan van de gelovige 281

Week 36: Gods bewarende trouw over Zijn kinderen 289
Week 37: Door een Drie-enig God vastgehouden 297
Week 38: De zekerheid van het geloof 305
Week 39: Hoe weet je het zeker? 313
Week 40: De zekerheid van de volharding in het geloof bestreden 321
Week 41: De vruchten van de volharding der heiligen 329
Week 42: God Zelf bewaart Zijn kinderen bij de verlossing 337
Week 43: De leer van de volharding der heiligen 345
Week 44: Ingezoomd 353
Week 45: Ingezoomd 361
Week 46: Hoe moeten wij leven? 369
Week 47: Wat vraagt God van mij? 377
Week 48: Goede werken als vrucht van het geloof 385
Week 49: Gods weg in je leven 393
Week 50: Hoe spreekt God? 401
Week 51: Plaats en kracht van het gebed 409
Week 52: Toekomst 417
Eindnoten 427
Tekstregister 428

Download gratis de app bij het boek!

Voorwoord

Beste lezer,

Radicale genade! staat er op de voorkant van het dagboek dat je nu in handen hebt. Het woord 'genade' kun je het beste beschrijven als: 'krijgen wat je niet verdient'. Eigenlijk moet je er het woord 'barmhartigheid' naast zetten: 'niet krijgen wat je verdient'. Genade en barmhartigheid, in het Engels '*grace and mercy*'. Zo is God: genadig en barmhartig. Hij geeft ons niet wat we verdienen, maar Hij geeft ons wat we niet verdienen.

En deze genade is radicaal. Gods genade is diep ingrijpend. Als God in ons leven ingrijpt blijft dat niet zonder gevolgen. Je leven verandert. Je blikrichting verandert. Je wilt niet meer leven voor jezelf. Je wilt leven voor je Schepper, Die recht heeft op je (nieuwe) leven. Je hele leven wordt dan grondig veranderd. Je gaat net als een plant wortelen. In de eerste plaats in Jezus Christus. Maar dit kan niet zonder Zijn Woord. Je wilt weten wat er in de Bijbel staat. Je wilt steeds meer van Hem leren.

Een dagboek kan in zo'n geval een handig hulpmiddel zijn. Met dit dagboek, dat je nu in handen hebt, willen we jou laten zien hoe groot Gods genade is en hoe radicaal. Al zou je je met hand en tand tegen Hem willen verzetten, Hij breekt er dwars doorheen. Als Hij je in je hart wil raken, kan jij Hem tegenhouden.

Misschien vind je het weleens moeilijk: Waar houdt jouw verantwoordelijkheid op en waar begint het werk van Christus? Dat zijn ook de vragen die in dit dagboek aan bod komen. Een tipje van de sluier zullen we oplichten: Je bent zelf voor de volle honderd procent verantwoordelijk voor je eigen ziel. Maar het is ook honderd procent (radicale) genade van God wanneer Hij jouw harde hart verandert.

Begrijp je dit niet? Wij ook niet. De opstellers van de Dordtse Leerregels ook niet. Maar zien wij wel dat wij een heerlijke God hebben, Die ook wil wonen in jouw hart? Wil jij Hem die kans geven? Weet wel dat een leven met God een leven vol verrassingen is. Als Hij de regie in je leven overneemt, dan neemt Hij het ook helemaal over. Durf jij je leven door Hem te laten besturen?

Ga met God!

WEEK 1

JANUARI
DAGELIJK

Waarom de Dordtse Leerregels geschreven zijn

- Hoofdstuk 1
Verkiezing en verwerping
- Hoofdstuk 2
Verlossing door de dood van Christus
- Hoofdstuk 3 en 4
Verdorvenheid van de mens en de bekering tot God
- Hoofdstuk 5
Volharding der heiligen

Vragen aan het begin van een nieuw jaar

KERNTekST ‘... die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.’ (vs. 6b)

God beloont zoekers!

Een nieuw jaar

Het oude jaar is weggeleden.

- Gevoelens: het nieuwe jaar begint met zowel positieve als negatieve gevoelens: dankbaarheid, maar ook schuld.
- Vragen: wat zal dit jaar je brengen? Het maakt je onzeker. Geestelijke vragen: hoe leer ik God kennen? Hoe mag ik weten dat ik Hem toebehoor? Hoe word je eigenlijk bekeerd? Hoe weet ik wat God met mijn leven wil? Wat is Zijn weg met mij? Hoe houd ik het vol? Hoe blijf ik bij Hem? Hoe maakt mijn onzekerheid plaats voor zekerheid?
- Voornemens: welke voornemens heb je als het gaat om stille tijd, bijbellezen en gebed?

Geloof

‘Zonder geloof is het onmogelijk God te behagen.’ Als we tot Hem komen moeten we geloven dat Hij is. Dat betekent dat we moeten geloven dat Hij bestaat. Maar het betekent ook dat we moeten geloven dat Hij is Wie Hij zegt te zijn. Daarom moeten we Zijn Woord kennen. Hij zegt daarin Wie Hij is. Denk bijvoorbeeld aan de Ik-ben-teksten. Als we tot God naderen en met Hem willen wandelen, moeten we ook geloven dat Hij Zijn beloften vervult. Als God zegt dat Hij een Beloner is van degenen die Hem zoeken, meent Hij dat ook. ‘Zoekt en je zult vinden!’ Aan deze God kun je je met een gerust hart toevertrouwen.

Hij beloont hen die Hem zoeken. Zijn beloften maakt Hij waar; uit genade. Maar dat is nu juist het probleem: zoek ik God wel oprecht? Ik kan toch niet zelf ...? En stel nu dat God mij niet uitverkoren heeft ...? Deze gedachten zijn niet nieuw. In de Dordtse Leerregels vinden we ze ook; met antwoorden. Noem deze antwoorden maar ‘Go(u)d van de verkiezing’.

VRAAG Welke voornemens heb jij als het gaat om het lezen van de Bijbel en dit dagboek?

Zoek dagelijks Zijn aangezicht

KERNTekST ‘... onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren.’ (vs. 11b)

.....

Wanneer je met vragen loopt, is het goed te kijken of de Bijbel er iets over zegt.

Tekstje prikken

Het is heel verleidelijk om de Bijbel open te slaan en een tekst te prikken en toe te passen op jezelf. Maar dit is geen onderzoek van de Schriften.

- Lees de Bijbel volgens een vaste structuur.
- Bestudeer bijvoorbeeld een heel bijbelboek.
- Of gebruik een dagboek.

In de Bijbel vind je antwoorden op veel vragen. Soms is het goed heel gericht te zoeken: wat staat er bijvoorbeeld in de Bijbel over de verkiezing?

Nederlandse Geloofsbelijdenis

De meeste vragen zijn heel oud. In onder andere de Nederlandse Geloofsbelijdenis vind je ze ook.

- Geschreven door Guido de Brès.
- Gebruikt gemaakt van de Franse geloofsbelijdenis, geschreven door Calvijn.
- In de nacht van 1 op 2 november over de kasteelmuur in Doornik gegooid.
- Uitleg van de inhoud van het christelijk geloof.
- Geschreven voor de Spaanse koning.

Toen deze Geloofsbelijdenis bekendheid kreeg, kwamen mensen hiertegen in opstand. Met name de leer van de predestinatie (verkiezing), waarbij God voorop staat en niet de mens, en de leer van de erfzonde moesten het ontgelden.

Jacobus Arminius (vanaf 1588 predikant in Amsterdam) werd gevraagd tegen deze mensen stelling te nemen. Maar hoe meer hij onderzocht, hoe groter de twijfel bij hemzelf werd. Is het echt alleen Gods werk? Kan ik niet zelf wat doen?

Onderzoek het Woord

Het is belangrijk het Woord nauwkeurig te onderzoeken. Wat staat er? Hoe weet je of je op het juiste spoor zit? Houd Christus in het oog. Hij heeft van eeuwigheid lief! Alleen door de Heilige Geest is het mogelijk het juiste midden te houden.

.....

NADENKER *Wanneer je op een richel loopt, kun je uitglijden naar beide kanten. Wie op het Woord vertrouwt heeft vaste grond.*

Wat zeiden de remonstranten?

KERNTekST ‘... Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.’ (vs. 13b)

Je staat bovenop een besneeuwde heuvel. Ineens verlies je de grip. Voordat je het weet ben je een heel stuk naar beneden gegleden.

‘Als God mij niet uitverkoren heeft, dan helpt het niet dat ik bid en uit de Bijbel lees.’

Arminius had hier ook moeite mee: ‘Is de mens dan door en door slecht? Nee toch? De mens heeft een vrije wil. Als de mens besluit te gaan geloven, dan is hij uitverkoren. God verkiest op grond van vooruitgezien geloof’, zo dacht Arminius.

Remonstrantie

In 1608 hield Arminius een lezing die samengevat is in een bezwaarschrift dat bestond uit vijf punten. Zo’n bezwaarschrift werd een remonstrantie genoemd.

De vijf punten¹:

- Geen verkiezing en verwerping vóór schepping en zondeval. God verkiest hen die geloven.
- Jezus is voor iedereen gestorven, maar alleen de gelovige krijgt vergoeding.
- Het geloof is een gave van God.
- Maar deze genade kan men tegenstaan.
- Het is nog niet zo zeker dat er geen afval van de gelovigen is.

Actueel

Ook tegenwoordig kom je dit soort gedachten tegen. De vrije wil van de mens, verkiezing op grond van aanwezig geloof of een geloof dat God voorzien zou hebben. En hoeveel mensen zijn er niet die zeggen dat je nooit zeker kunt zijn van je eeuwige bestemming? (Hoewel het de vraag is of Arminius deze gedachten ook al had.)

100% God, 100% de mens

Wij vinden het moeilijk alles uit handen te geven. Het is God Die het doet. Voor de volle honderd procent. Toch zijn wij verantwoordelijk voor ons doen en laten. Ook voor de volle honderd procent.

NADENKER *Wiskundig is dit niet te rijmen: 100 + 100 = 100. Dit is Goddelijke logica.*

Wat zeiden de contraremonstranten?

KERNTekST ‘Want ik ben verzekerd dat ... (niets) ... ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods ...’ (vs. 38 en 39)

.....
‘De Dordtse Leerregels gaan alleen maar over de uitverkiezing. Daar zit toch geen troost in?’

Niet uitverkoren, wat dan?

‘Wanneer ik niet uitverkoren ben, kom ik er nooit. Dan kan ik kloppen zoveel ik wil, maar dan gaat de poort niet open. Dan kan ik roepen zoveel ik wil, maar dan krijg ik toch geen antwoord.’

Go(u)d van de verkiezing!

De Dordtse Leerregels zijn juist geschreven om de gelovigen absolute zekerheid te geven over hun heil: Go(u)d van de verkiezing! Als de zaligheid afhangt van de mens, wordt er niemand zalig. Nu de zaligheid alleen bij God vandaan komt, troost het de gelovigen: Zij zijn verzekerd dat niets hen zal scheiden van Gods liefde. Daarom kwamen de contraremonstranten met het volgende:

Contraremonstrantie

- Omdat alle mensen in Adam gevallen zijn, worden ze in zonden ontvangen en geboren. Van zichzelf uit kunnen ze zich niet bekeren en kunnen ze niet geloven. God trekt een zeker aantal mensen uit hun verloren zijn. Anderen laat Hij in hun zonden.
- Niet alleen volwassenen die in Christus geloven mogen we houden voor uitverkoren kinderen van God, maar ook de kinderen die geboren zijn uit gelovige ouders zolang zij niet het tegenovergestelde laten zien.
- Mensen worden niet uitverkoren omdat God geweten zou hebben dat ze zouden gaan geloven.
- God heeft Zijn Zoon Jezus Christus in de dood overgegeven om Zijn uitverkorenen zalig te maken.
- God laat Zijn Evangelie prediken en werkt met Zijn Heilige Geest zo krachtig in de uitverkorenen, dat zij macht ontvangen zich te bekeren en dat ook doen.
- God maakt de Zijnen niet alleen zalig, maar bewaart hen ook zodat ze niet afvallen van het geloof.

.....
OPDRACHT *Ga niet theoretiseren over de verkiezing. Aanvaard het in geloof en dank God ervoor.*

Waarom zijn hoofdstuk 3 en 4 samengenomen?

KERNTekST ‘... zonder Mij kunt gij niets doen.’ (vs. 5c)

LEESOPDRACHT Is dit geschreven door de remonstranten (Arminius) of de contraremonstranten (Gomarus)?

‘Dat de mens het zaligmakend geloof van zichzelf niet heeft en ook niet door de kracht van zijn wil, omdat hij in de stand van de afwijking en van de zonde, niets goeds, dat waarlijk goed is (zoals inzonderheid het zaligmakend geloof), uit en van zichzelf kan willen, denken of doen. Maar dat het nodig is, dat hij door God in Christus door Zijn Heilige Geest herboren wordt en vernieuwd, in verstand, gevoel of wil en in alle krachten, opdat hij het ware goed recht moge verstaan, bedenken, willen en volbrengen, naar het woord van Christus in Johannes 15:5: “Want zonder Mij kunt gij niets doen.”’

Remonstrants?

Dit is geschreven door de remonstranten. Had je dit gedacht? Dit wijkt toch niet af van wat men leert in de kerken uit de gereformeerde gezindte? De nadruk ligt hier volledig op het ‘God moet het doen’. Zonder Hem kunnen we niets.

Inderdaad

Tegen dit derde hoofdstuk had men ook niets in te brengen. Wel tegen het vervolg dat eraan gegeven werd in hoofdstuk 4. Daarom zijn in de verdediging de hoofdstukken 3 en 4 samengenomen. In hoofdstuk 4 zeiden de remonstranten dat men de ‘zaligmakende’ werking van de Heilige Geest kan weerstaan. Dan zou de zondaar dus machtiger zijn dan de Geest. Als de mens het niet wil, gebeurt het niet. God staat dan dus machteloos.

God machteloos?

Gods zaligmakende genade kun je niet weerstaan. Je kunt wel de Geest tegenstaan. Maar wanneer je in de Wijnstok bent zullen de levenssappen door je heen stromen.

BEMOEDIGING Wanneer God besloten heeft jou zalig te maken, zul je zalig worden. Ben je bang dat God dat niet besloten zou hebben, vraag dan maar of Hij dat alsnog wil doen.

Indeling van de Dordtse Leerregels

KERNTekST 'En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken.' (vs. 28)

Wist ik het maar zeker dat mijn zonden vergeven zijn. Kan ik dat eigenlijk wel zeker weten?

Zekerheid is mogelijk!

Dit is nu juist de bedoeling van de Dordtse Leerregels: de gelovige absolute zekerheid geven over zijn zaligheid. Wanneer de zaligheid af zou hangen van de mens, was alles verloren. Maar omdat God alles doet, zullen de gelovigen niet verloren gaan. Wanneer Jezus ons het eeuwige leven geeft, zullen we nooit verloren gaan. Niemand zal ons uit Zijn hand rukken.

TOBOV (TULIP)

De indeling die gekozen wordt in de Dordtse Leerregels staat bekend als de 'Five points of Calvinism' (ook wel TOBOV-model genoemd. Engels: TULIP).

Centrale gedachten:

- God redt iedereen die Hij genade schenkt.
- Wij kunnen Zijn werking niet tegenhouden.

TOBOV:

- Totale verdorvenheid
- Onvoorwaardelijke verkiezing
- Beperkte verzoening
- Onweerstaanbare genade
- Volharding van de gelovigen

Dus:

Uit zichzelf zal niemand naar God toegaan. Het is Gods werk door de Heilige Geest. Gods keuzes zijn niet gemaakt op grond van menselijke verdiensten. Het is enkel genade. God neemt de zonden weg van hen die tot Hem de toevlucht hebben genomen. Geen mens is in staat deze genade van God tegen te houden. De wedergeboorte kan niet ongedaan worden gemaakt. Het geloof dat God schenkt blijft levenslang aanwezig, hoewel het voor ons gevoel weleens weg kan zijn.

BEMOEDIGING *Als een wedergeboren christen het geloof vaarwel lijkt te zeggen, zal God dit nooit toelaten. Vroeg of laat komt zo iemand weer terug. (Joh. 10:28)*

Is de Bijbel alleen niet genoeg?

KERNTekST 'O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn ...' (vs. 1a)

'We moeten doen wat de Bijbel zegt. Hierbij hebben we geen belijdenisgeschriften nodig. Dat zijn slechts menselijke verzinsels.'

Verzinsels?

Is de Bijbel niet duidelijk genoeg? Toch is gebleken door de tijd heen, dat mensen de Bijbel soms heel eenzijdig uitleggen. Bepaalde aspecten worden overbelicht, andere juist heel sterk onderbelicht.

Galaten afgedwaald

Paulus moet de Galaten vermanen dat zij afgedwaald waren. Hij gebruikt heel scherpe woorden: 'uitzinnige Galaten' (HSV: 'dwaze'). De Galaten stonden bekend als onverstandig, net als dat Kretenzen leugenachtig worden genoemd. 'Uitzinnige Galaten' is dus eigenlijk dubbelop.

Paulus twijfelde er niet aan dat de Galaten het werk van Christus kenden. Het probleem was alleen dat ze heel wettisch gingen leven en daarmee dachten genade te kunnen verdienen. Maar het is niet door een wettisch leven dat God genade geeft. Het is door het verzoenend lijden en sterven van Christus, iets wat de Galaten konden weten.

Satan

Satan maakt vaak gebruik van onze zintuigen om ons tot zonden te verleiden. In dit geval is er echter sprake van een geestelijke betovering. Dan houd je leugens en dwalingen voor de waarheid. Paulus houdt de geestelijke leiders hiervoor verantwoordelijk ('wie heeft u betoverd ...').

Dwalingen

Vaak hebben we niet door dat we dwalen. Daarom zijn de drie reformatorische belijdenisgeschriften (Nederlandse Geloofsbelijdenis, Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels) geschreven.

Luther over deze tekst: 'Jullie zijn niet goed bij je hoofd en de betovering heeft jullie zo in haar greep, dat jullie de waarheid niet kunnen gehoorzamen. Geen kunstschilder kan Christus met verf zo wezenlijk afbeelden, als ik Hem in mijn prediking jullie voor ogen gesteld heb, en toch volhardten jullie in jullie betovering.'

OPDRACHT *Laat je niet betoveren, lees daarom de belijdenisgeschriften naast een open Bijbel!*